

Vědec z Plzně zkoumal Ötziho

Plzeň - Vladimír Sládek, který vyučuje na oddělení biologické antropologie na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, patřil k týmu, jenž spolupracoval na výzkumu ostatků mumifikovaného muže z ledovce, známého pod jménem Ötzi. Mumie byla objevena v roce 1991 v Tyrolských Alpách.

„Cílem výzkumu bylo zjistit především proporce těla, výšku a hmotnost Ötziho, ale také způsob, jakým se v krajině vůbec pohyboval,“ popisuje Sládek.

Při studiu pohybu se hodnotí průřezy dlouhých kostí. „Je nutné nashromáždit velké množství jedinců ze stejného období,“ upozorňuje antropolog. Pro studium pohybu jsou

podle jeho slov stěžejní stehenní a holenní kosti. „Změříme biomechanickou délku a pak děláme další měření včetně digitalizace obrazů. V pravidelných úsecích například rentgenujeme kost a ze snímku usuzujeme dále,“ přibližuje postup Sládek.

Pomocí softwarových programů se dá zobrazit obrys kostí. „V závislosti na druhu pohybu se liší obrysy kostí. Ty porovnáme s dalšími dostupnými údaji a odvozujeme, jak se mohl člověk v minulosti pohybovat,“ líčí antropolog.

Zjistili například, že Ötziho holenní kost je oproti jeho vrstevníkům výrazně vyvinutější. „To naznačuje na stálou zátěž v náročném terénu. Zřejmě nachodil mno-

■ Čím se zabývá biologická antropologie

Jedná se o obor, který zkoumá lidskou minulost.

Vědci se snaží zjistit například kde lidé žili, jaký měli způsob obživy, nebo jak pochovávali své mrtvé.

Biologická antropologie využívá hlavně lidských kosterních pozůstatků, součástí práce je ale i široká mezioborová spolupráce.

ho kilometrů,“ zamýšlí se Sládek.

Plzeňský vědec a studenti oboru antropologie populací minulosti spolupracují s věhlasnými odborníky, například s respektovaným ame-

rickým antropologem Chisem Ruffem. „Rozvinuli jsme další spolupráci a nyní se s našimi studenty podílíme na výzkumu zkoumajícím změnu kostry v různých časových obdobích,“ připomíná Vladimír Sládek.

To ale není jediný výzkum, kterého se mohou studenti plzeňského oddělení biologické antropologie účastnit. „Pravidelně jezdíme také do Všerub, kde zkoumáme zaniklý středověký hřbitov a pomocí tamních nálezů zjišťujeme cenná data o pohřebních zvyklostech v minulosti,“ uvádí Vladimír Sládek. Výzkum koster přímo v terénu není v republice mezi antropology rozšířen. „Jsme jediným týmem, který se terénní antropologií kostry zabý-

vá,“ vyzdvihuje Vladimír Sládek. Výzkum v terénu přináší podle Sládka velké výhody. „Při zkoumání v laboratoři dochází nutně k redukci dat, tomu se snažíme vyhnout,“ říká antropolog. Další výhodou je, že studenti si mohou v praxi vyzkoušet postupy, o nichž se od prvního roku teoreticky učí.

Magisterský studijní obor antropologie populací minulosti vznikl před třemi lety. „Celkový počet studentů je zhruba dvacet pět, což je pro nás velká výhoda. Můžeme studenty snadno zapojit do výzkumných projektů, výuku jsme díky nižšímu počtu studentů založili na osobním přístupu,“ uvádí Sládek.

BARBORA NĚMCOVÁ